

Collegial=Lidende for Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 15. Den 10de April 1813.

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede er Redacteur, Forlagger og Udgiver af denne
Lidende:

Peter Johan Monrad,

Conferentsraad og Deputeret i det danske Cancellie

Lovgivninger.

Med Rescript af 26de Marts d. A., til Kjøbenhavns Magistrat, er det fastsat, at samtlige Kjøbenhavns Bøgere maae udbetales de for dem i Aaret 1801 bestemte Lønninger i Rigsbankdalere, Daler for Daler, fra 1ste Febr. sidstleden at regne, samt at Bøgeter skatten fra bemældte Termin af og fremdeles skal indkræves med samme Sum i Rigsbankpenge, som før Krigen blev erlagt i dansk Courant; dog skal denne Skat, i sin Tid, opføres paa den forsattende Budget iblandt Municipal-Afgifterne.

Placater.

Hs. Majestæt Kongen har, under 13de d. M., behaget allernaadigst at resolvere saaledes, Vi ville al-

ler:

Iernaadigst have Sorenskriveren paa Færøerne tillagt Befaling, at holde overordentlige Ting i Systemne til Publikation af Vore Anordninger, saasnart de ere ankomne der til Landet; naar han derimod formædelst andre Embedsforretninger eller andet lovligt Forsald derfra forhindres, skal han være bemyndiget til at befuldmægtige Sysselsmændene, enhver i sit Syssel, paa det sædvanlige Tingsted i 2de Bitterlighedsvidners Dverværelse, at publicere Anordningerne, samt derover at forfatte et skriftligt, saavel af Sysselsmændene som Vidnerne underskrevet og forseglet, Document, der snarest mueligt bliver at tilsende Sorenskriveren, for i Archivet, som et Bilag ved Justitsprotocollen, at opbevares. Denne allerhøieste Resolution kundgøres herved til alle Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigst Efterlevelse.

Det Kongel. Danske Cancellie, den 23de Marts 1813.

Hs. Majestæt Kongen har, under 13de d. M., behaget, allernaadigst at resolve saaledes. Vi ville allernaadigst have fastsat, at Sager om Rettighed til at bygge og holde Fisserbaade paa Færøerne skulde af hvert Steds Sysselsmand som Politiesager paa Kjendes, samt at Sysselsmændenes Kjendelse, om Varterne ei derved skulde acquiescere, indankes for det constituerede Amtmandskab paa Færøerne, og der paa Kjendes uden videre Appel. Denne allehøieste Resolution

lution kundgjøres herved til alle Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigste Efterlevelse.

Det Kongelige Danske Cancellie, den 23 Marts 1813.

Hs. Majestæt Kongen har, under 21de d. M., allernaadigst resolveret, at Landsoldaternes Tjenestetid skal regnes fra den Dag, paa hvilken Recrutterne ere beordrede at møde ved Regimentet eller Corpset, og ophøre med den Dag efter det 8de Tienesteaar, naar de ved sidste Cession nye udfrevne Recrutter ere dresserede og ansatte til Tjenesten. Hvilket herved kundgjøres til alle Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigste Efterlevelse.

Det Kongelige Danske Cancellie, d. 25de Marts 1813.

Hs. Majestæt Kongen har, under 26de d. M., allernaadigst resolveret, at den 8de §. i Forordningen af 15de Febr. 1808, angaaende at Gaardmænd og Huusmænd, som med egne Heste og Plov drive deres Jord, fortrinligen skulle være fritagne for Ansættelse til Tjenesten ved de annekterede Batailloner, for Fremtiden ei bør anvendes paa det Mandskab, som, uden at have tjent ved den staaende Hær, eller ved Samne at have slillet for sig, udfrives til Tjeneste ved de annekterede Batailloner, førend det har opnaaet 28 Aar efter Lægdsrullen; dog at derfra undtages de, hvilke i Følge foreviste lovlige Documenter allerede

ere overførte i Reserveklassen, eller efter begge Forældres Død herefter komme i Besiddelse af Jødegårdens, samt at de, som stille for sig ved den staaende Hær, maae, i Henseende til Ansættelsen ved annecteret Bataillon, nyde lige Rettighed med det Mandskab, som efter udtjent Tid afgaaer fra Samme.

Hvilket herved kundgjøres til alle Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigste Efterlevelse.

Det Kongelige Danske Cancellie, den 30te Marts 1813.

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge ic., gjøre vitterligt. Da Omstændighederne ikke længere fordrer Vedvarelsen af det almindelige Embargo, som ved Vor allerhøieste Resolution af 26de Aug. 1810 er lagt paa alle Skibe og Fartøier langs med Elbkysten og Vestkysten af Bore Hertugdømmer Slesvig og Holsteen, saa ville Vi allernaadigst have Samme herved ophævet, saaledes at Seiladsen til og fra Elbkysten og Vestkysten af Bore Hertugdømmer fra nu af ikke skal være underkastet andre Indskrænkninger og Bestemmelser end de, som gjælde for de øvrige Kyster af Bore Hertugdømmer.

Bore Patenter af 14de Sept. 1810 og 28de Mai 1811, samt alle de Anordninger og Befalinger, som staae i Forbindelse dermed, i Særdeleshed Regulativet af 8de Mai 1811 og Cancelliepatent af 25de Mai

Mai 1812 skulle saaledes være ophævede og satte udaf Kraft, for saavidt deri indeholdes særdeles Indskrænkninger i Henseende til Seiladsen paa de for nævnte Ryster. Dog skal det indtil videre have sit Forblivende ved de For skrifter, som indeholdes i Can celliepatentet af 30te Nov. 1811 angaaende Bestem melsen af visse, ene tilladte, Landings- og Afseilings- steoer paa Hertugdømmerne Slesvigs og Holsteens Vestkyst.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet i Vor Kongelige Residentsstad Kjøben- havn, den 29de Marts 1813.

Under Vor Kongelige Haand og Seigl.

FRÉDERIK R.

(L. S.)

Mösting.

Jensen.

Rothe.

I Overeensstemmelse med Hs. Majestæts aller- naadigste Resolution af 7de Januar d. A. kundgjøres herved følgende Bestemmelser for den fremtidige Ind- retning af et offentligt Befordringsvæsen paa Landet Bornholm.

§. 1. Vedkommende Ørigheder paa Bornholm skulle stedse drage fornøden Omsorg for, at Reisende kunne erholde Befordring fra Kjøbstederne Ronne, Nexø,

Nexø, Svaneke, Hasle og Nakirkeby, Byerne Allinge og Sandvig samt Fisterleiet Gudhjem.

Saaframt frivillige Samfund til dette Niemed ikke kunne vorde ordnede, skal Enhver, som paa disse Steder driver borgerlig Næring eller haver Jordbrug og dertil holder Heste, være pligtig at deeltage i de Reisendes Befordring; dog skulle Embedsmænd, som have mindre end 10 Tønder Landjord i Brug, om de end til Sammes Dyrkning holde Heste, saavel som uformuende Borgere, som om Sommeren lade deres Heste gaae paa Udmarkerne, og de, der have saa smaae og flerte Heste, at disse ikke ansees befordringsdygtige, være aldeles frie for bemældte Forpligtelse.

§. 2. Ethvert Steds Bye- eller Herredsfoged forfatter efter Overlæg med de eligerede Borgere eller Formænd en Fortegnelse over de Indvaanere, som bør deeltage i at befordre Reisende. Denne Fortegnelse skal indsendes til Amtmandens Billigelse, og, naar den dermed er forsynet, tjene til ufravigelig Regel for dem, som skulle tilsiges til og afgive Befordring. De Indvaanere, som have fire eller flere Heste, skulle ansættes til at forrette dobbelt saamange Befordringer, som de, der have et mindre Antal.

§. 3. Naar Amtmanden maatte finde, at Beboerne af de fornævnte Steder, Hasle, Nakirkeby, Allinge, Sandvig og Gudhjem, ikke vel kunne allene bestribde de foresaldende Befordringer fra Stedet, skal det fornødne Antal af de nærmest boende Bønder
 efter

efter Amtmandens Bestemmelse udvælges til i lige Omgang med Stedets egne Befordringspligtige at bidrage til Bestridelsen af de Reisendes Befordring.

§. 4. Foransførte Befordringspligtige skulle befordre Reisende og deres Lei til enhver af de i 1ste §. benævnte Steder, saavelsom til Steder udenfor Samme, der ei ligge i længere Afstand end 4 Mile; dog skal

- 1) enhver, som selv holder Heste, være aldeles uberettiget til at erholde Befordring fra sit Hjemsted til hvilket som helst Sted paa Den, og
- 2) enhver anden Indvaaner, som ikke selv holder Heste, dog Læger og Gjordemødre i deres Kaldsreiser undtagne, være uberettiget til at erholde Befordring fra sit Hjemsted til noget som helst Sted der ligger nærmere end 2 Mile; endvidere skal
- 3) Den, som tilsiges til at befordre Reisende imellem Hasle og Nexø, ligesom ogsaa den Reisende selv have Rettighed til at forlange Drækkiste i Aakirkeby, som i dette, men i intet andet Tilfælde, maa betragtes som Skiftested for de Reisende.

Ingen Reisende skal forøvrigt være forpligtet til at afbenytte det paa Bornholm indrettede offentlige Befordringsvæsen; men det staaer Enhver frit for at betinge sig Befordring, hos hvem han finder for godt.

§. 5. Tilfigelserne skulle besørges af Stedets Politibetjent eller den Mand, som Vorigheden dertil

til maatte] udnævne, hvorfor Enhver, som ønsker at erholde Befordring af det offentlige Befordringsvæsen, og dertil anseer sig berettiget, haver til denne Mand at henvende sig.

For enhver Tilfigelse af en Vogn og 2 Heste maa denne Tilfigelsesmand oppebære af den Reisende 6 Sk. Rigsbankpenge; hvorimod Amtmanden, naar han finder det fornødent paa de i §. 3 benævnte Steder, at udtage Bønder til Deeltagende i Befordringens Bestridelse, tillige bør bestemme, om og hvormeget høiere Tilfigelsespenge for disse enkelte Befordringer med Billighed kunde tillægges Tilfigelsesmanden.

Denne Betjent skal den sidste Dag i enhver Maaned forfatte og tilstille Stedets Politimester til Oplysning i indtræffende Tilfælde en Fortegnelse over dem, som i Maanedens Løb haver afgivet Befordringer, samt i Samme anføre, naar og til hvilket Sted disse ere afgivne.

§. 6. Hvis den, som efter den antagne Orden i Umgangen staaer nærmest til at afgive Befordring, har sine Heste i Brug ved Skovning, Lyngkjørsel og detslige, tilfiges strax den anden for Turen staaende, og hiin bør da afgive Befordring næste Gang; men om Foraar og Efteraar bør Enhver, uden at noget saadant Paaflud til Fritagelse skal gjælde, afgive Befordring, naar han efter Ordenen tilfiges.

Saa=

Saa snart den nærmeste i Omgangen er tilfagt til at befordre, bør Tilfigelsesmanden erindre Eftermanden om, at han staaer for Turen til næste Gang at afgive Befordring.

Tilfigelserne skulle forøvrigt besørges i 2de Omgange saaledes, at de Befordringspligtige tilfiges efter den ene til Befordringer paa 2 Mile og derunder, og efter den anden til Befordringer, som ere længere end 2 Mile; hvilket Dørligheden bør indrette paa den Maade, at ingen af Indvaanerne paa eensgang eller strax efter hinanden bliver tilfagt til at afgive Befordring i begge Omgange.

§. 7. De Befordrende skulle levere saa forsvarlige Heste og Vogne, at der over Samme efter Stedets Leilighed ingen Anke med Føie kan føres. Vognene skulle være forsynede med gode og bequemme Hængesæder, og maae ei i Sæder bruges udstoppe Sække eller deslige.

En saadan Vogn skal kunne paatage 2 Personer med Gods af 100 Punds Vægt, eller ialt 400 Pund; enhver Person over 15 Aar regnes med sine Reisesklæder til 150 Pund, og en Person under 15 Aar til 75 Pund, men et Barn under 3 Aar tages ei i nogen Betragtning. Kan Vognen rumme mere end 400 Pund, betales for 100 Punds Overvægt 12 Sk. Rigsbanko Milen over den bestemte Fragt.

§. 8. Naar Befordring forlanges til saasnart muligt at møde, skal den afgives i det seneste inden

$\frac{3}{4}$ Time

$\frac{1}{2}$ Time efter Tilfjællens Modtagelse; ellers bør enhver Rejsende, saavidt muligt, bestille Befordringen 2 eller 3 Timer før den berammede Afgangstid.

For hver halve Times Ophold, der forårsages den Rejsende, bøder den Befordrende 48 Sk. Rigsbankpenge Solværdie; udebliver han aldeles eller i mere end 2 Timer saaledes, at en anden maa tilfuges i hans Sted, bøder han fra 4 til 8 Rigsbankbaler Solværdie, og skal alligevel være pligtig at afgive den næste foreskrevne Befordring.

§. 9. Betalingen for hver Miil erlægges for en Vogn med 2de Heste eller et Par Heste alene med 4 Mk. 8 Sk. Rigsbanko om Sommeren, og 1 Rigsbankbaler om Vinteren, samt Drillepenge til Kjørefarten med 6 Rbfl. Milen. Sommertiden regnes fra den første Juni til den sidste Dag i October Maaned, og til Vinteren den øvrige Deel af Aaret.

Weilængden imellem de forskjellige Steder beregnes efter denne Tabel:

Nonne	Nærø	Haale	Evanefte	Takir-	Sandvig	Sub
4	5					
$1\frac{1}{2}$	5	Haale				
$4\frac{1}{2}$	1	$4\frac{1}{2}$	Evanefte	Takir-		
2	2	3	$2\frac{1}{2}$	Lebye	Sandvig	
3	6	2	5	4	ell. Allinge	Sub
$3\frac{1}{2}$	3	$3\frac{1}{2}$	2	$2\frac{1}{2}$	3	hjem

For Befordring til Steder paa Landet betales i Forhold til Veiens Længde, efter Øvrighedens Afgjørelse;

relse; uagtet den hele Bei maatte være under 1 Miil, beregnes dog 1 Miils Fragt.

§. 10. Vil den Reisende gaae tilbage med den samme Befordring, og dette erklæres ved Bestillingen, betales der for Tilbagereisen den halve Deel af den ovenbestemte Fragt; den Befordrende er i dette Tilfælde pligtig uden særskilt Godtgjørelse at biev i saa lang Tid, som er medgaaet til Henreisen, hvorimod han ogsaa kan forlange samme Tids Hvile for sine Heste.

I andre Tilfælde betales for en Vogn, som alligevel skal vende tilbage til den Reises Beslemmelsessted, $\frac{3}{4}$ af den almindelige Fragt.

§. 11. Alle de Tvistigheder, som maatte opkomme imellem Reisende og de Befordringspligtige, imellem disse og Tilfigelsesmanden eller denne og den Reisende i Anledning af fornævnte Befordringsvæsen, skulle afgjøres ved Politieretten, og de der ved foresaldende Bøder tilflyde Stedets Fattigkasse.

§. 12. Ligesom de Befordringspligtige skulle i forekommende Tilfælde nyde Opholdspenge efter Bestemmelserne i den 22 §. af Forordningen af 27de Januar 1804, og for Afbestilling tillægges Godtgjørelse efter denne Forordnings 23 §., saaledes skal ogsaa denne Forordning saavel som de øvrige om Landbefordringsvæsenet i Danmark udkomne og herefter udkommende Anordninger, forsaavidt de kunne tjene til til nærmere Forklaring eller Bestemmelse af
de

de i denne Plakat givne Forordninger, være anvendelige paa Landet Bornholm.

Hvorefter alle Bedkommende sig allerunderdanigst have at rette og forholde.

Generalpostdirektionen, den 26 Marts 1813.

Ligesom den ved Forordningerne af 8de Febr. 1810 i Kongerigerne Danmark og Norge for 8 Aar paabudne Indkomstskat skal, i Folge bemældte Forordninger, for indeværende Aar 1813 svares efter de Indtægter, som Yderne have havt i afvigte Aar 1812, saaledes er det ogsaa en Selvfølge, at disse Indtægter, som oppebaarne, førend den under 5te Januari sidstleden anordnede Forandring i Pengevæsenet fandt Sted, maae angives i dansk Courant, og de i fornævnte Forordninger af 8de Febr. 1810, §. 4, som frie for Indkomstskats Svarelse, bestemte Summer ikkun med deres Beløb i dansk Courant fradrages Indtægterne, da Skatten derefter beregnes i dansk Courant og reduceres til Rigsbankpenge efter det Forhold 1 Rigsbankdaler imod 6 Rigsdaler dansk Courant. For de følgende Aar bør derimod Indtægterne angives i Rigsbankpenge, og Indkomstskatten derefter i Rigsbankpenge beregnes med de anordnede 4 og paa Bornholm 2 Procent af Beløbet, efterat i dette ere fradragne de ommældte i Forordningerne af 8de Febr. 1810, §. 4, som frie for Indkomstskats Svarelse bestemte Summer. Men disse Summer, nemlig: respective 300 Rigsdaler, 200 Rigsdaler, 100 Rigsdaler.

Rigsdaler og 50 Rigsdaler har Hs. Kong. Majestæt ved allerhøieste Resolution af 10de i denne Maaned allernaadigst bevilget at maatte for de følgende Aar omsættes og afdrages i Rigsbankspenge, Daler for Daler. Hvilket herved til alle Vedkommendes Efterretning bekiendtgjøres.

Rentekammeret, den 27 Marts 1813.

Blandede Efterretninger.

Under 1ste April d. A. har det behaget Hs. Majestæt Kongen allernaadigst at udnævne Hr. Kammerjunker og Ritmester Krabbe Juul til Nordruplund til Kammerherre.

Under 3die April d. A. ere samtlige vedkommende Øvrigheder i Danmark fra det danske Cancellie blevne tilfrevne saaledes. Til Cancelliet er fra flere Steder indkommet Andragende om, at de Vægter, der behøves ved Imodtagelsen af det ifølge Placat af 27de Juni f. A. i Formalingss- og Brændingsafgift erlæggenbe Korn, maatte fra Byernes Consumptionsvæsen ublaanes Magistraterne til Brug. Cancelliet har denne Sag angaaende brevvevlet med det Kongl. vestindisk-guineiske Rente- og General-Toldkammer, som har svaret, at Samme intet har at erindre imod, at de behøvende Vægter ublaanes Øvrighederne til Brug for Consumptionsvæsenet, naar de saa længe kunne undværes, imod at de paa Anfordring tilbageleveres Samme i ubeskadiget Tilstand.

I det Man herved tjenstligst tilmalder Dem Saadant til behagelig Efterretning og Bekiendtgjø-

relse for Vedkommende, skulde dette Collegium derhos tjenstligst tilføie, at paa de Steder, hvor de behovende Vægter ikke paa denne Maade blive at erholde, maae Samme for Communens Regning anskaffes, hvorimod Communen bliver Vægtens Eier, og i alt Fald, naar Samme i Tiden ei længer smaatte behøves, igjen kan sælge den til sin Fordeel.

I Landhuusholdnings-Selskabets ordentlige Møder den 17de Marts og den 7de April sidstleden bleve iblandt andet følgende Sager foretagne.

Nogle Efterretninger angaaende Bepelsdrift og Brakfrugtaavl, af Hr. J. E. Drewsen, Papiirfabrikant.

Nogle Efterretninger om Agerdyrkingens Fremgang i Norge, af Dr. Neumann i Aker, hvormed tillige fulgte Fortsættelsen af hans Landvæsens Samlinger.

Anden Agerdyrknings-Commissions Betænkninger om de i Aaret 1812 indkomne Præmie-Udførelser for Humleavl, Staldfodring, Torvemosefs rigtige Behandling, Foderurters Dyrkning, Vieavl, Havedyrkning og forbedret Faarerace.

Hr. Prof. Begtrup tilstillede Selskabet den sidste Deel af sine Bemærkninger om Agerdyrkingens Tilstand.

Selskabet for indenlandsk Kunstflid tilbød at aflevere de Modeller til Selskabets Samling, som det er i Besiddelse af, indtil det selv faaer indrettet et Modelkammer.

Hr. Hofboghandler Poulsen indsendte til Uddeling blandt Almuebogsamlinger adskillige Exemplarer af nogle populære Skrifter.

Hr. Pastor Petersen i Lehnshahn indsendte Fortsættelsen af schlesw. hofst. Provinzialberichte og en nyligst af ham udgivet Afhandling, med Titel: der Bau des Tobacks und seine Fabrikation.

Anden Agerdyrknings- og Skrift-Commissionen indgav Betænkning over adskillige i Mæret 1812 indkomne Priisafhandlinger.

Kunst-Commissionen fremlagte Bedømmelse af de indkomne Anmædelser om Huusflid.

Første Agerdyrknings-Commission afgav Betænkning om de indkomne Afhandlinger for Tobaksavl, Høravl, Steengiærder, extraordinair Flid og Steenfæehuse.

Befordringer og Afgang.

Under det Slesvigholstenske Cancellie: Den 23de Marts ere Cand. jur. N. G. F. Guadicani og F. S. Pauly ansatte til som Auscultanter at deeltage i den Slesvigsk Over- og Landrets Forretninger. Den 25de Cand. jur. N. W. Lucht til Underrets Advocat i Hertugdømmerne. Den 31te Cand. Th. W. Haasberg til Præst paa Langenæs; Cand. Th. A. Jürgens til Præst paa Nordmarsch, og Dr. Med. E. H. Struve til interim's Physikus for Staden Flensborg, samt Flensborg og Bredstedt Amt i den derfra efter Ansøgning i Naade entledigede Dr. Med. J. C. Ryges Sted.

Under Rentekammeret: Den 20de Marts er den til Bestyrelsen af Stiftamtmands-Embedet paa Island nedsatte Commission allernaadigst ophævet, samt Rentekammeret overdraget at tilkjendegive den Hs. Majestæts Tilfredshed for dens Bestræbelser, og Amtmand for Sønder-Amtet i Island, J. C. L. Eastenschiold, tillige udnævnt til Stiftamtmand i Island; P. M. Rosenkilde udnævnt til Landmaaler. Den 24de er Geheime-Conferentsraad J. Ahlefeldt i Naade og med Pension entlediget fra sit Embede som Amtmand over Gottorf Amt og som første Medlem i den Slesvig-holstenske Landcommission.

Under General-Toldkammeret: Den 27 Marts er Præsten ved den lutheriske Menighed og Missionen paa St. Croix, Mackeprang, entlediget fra dette Embede med Bartpenge; Volontair J. C. Stockmann beskikket til Copiist i det danske Sprog. Den 5te April Skibsmaaler Eskildsen, Ridder af Dannebrog, Renteskriver Bahusen og Told- og Consumptions-Inspecteur Dahl udnævnte til virkelige Kammerraader.

R e t t e l s e .

Justitsraad samt Høiesterets Advocat Klingberg er under 5te Marts d. A. forundt Denomination til at indtræde som Assessor i Høiesteret.

Deels til egen Brug og deels for dermed at kunne tjene dem af Værerne, der ansee dette Blad for noget meer end en Avis, have Udgiverne ladet forfatte et Register over Indholdet af Collegialtidendens 15de Aargang. Dette Register tilligemed Titelbladet kan bekommes i Baisenhusefs Boglade, store Rjœbmagergade No. 6, for 2 Mk. 12 S. d. Courant.